

فصلنامه

پژوهش‌های تطبیقی زبان و ادبیات ملل

سال ۴، شماره ۱۴، زمستان ۱۳۹۷

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: دکتر سعید قاسمی پُرشکوه
سردیر: دکتر شیرزاد طایفی

هیئت تحریریه

دادود اسپرهم	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
علیرضا انوشیروانی	استاد ادبیات تطبیقی و نظریه ادبی، دانشگاه شیراز
چندر شیکهر بتناگر	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه دهلي
محمدحسین بیات	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
نسرين رحيميه	دانشیار زبان و ادبیات تطبیقی، دانشگاه ایروان کالیفرنیا
حمیدرضا شعیری	دانشیار زبان و ادبیات فرانسه، دانشگاه تربیت مدرس
کورش صفوی	استاد زبان‌شناسی، دانشگاه علامه طباطبائی
شیرزاد طایفی	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
ناصر علیزاده خیاط	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان
احسان قبول	استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فردوسی مشهد
بیژن کرمی میرعزیزی	دانشیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه علامه طباطبائی
اسماعیل تاجبخش	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
تیمور مالیمیر	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه کردستان
ناصر محسنی نیا	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
ابراهیم محمدی	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بیرجند
غلامرضا مستعلی پارسا	دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
رضا مصطفوی سبزواری	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی
سعید واعظ	استاد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه علامه طباطبائی

ویراستار فارسی: سوره علیجانی
ویراستار انگلیسی: صدیقه گلشاهی
ارسال مقاله از طریق: www.jcronl.ir
نشانی فصلنامه: تهران - کُد پستی ۱۱۹۶۶۵۴۴۱۱
شمارگان: ۲۰ نسخه

مدیر داخلی: منصوره بزرگ
صفحه‌آرا: دکتر سعید قاسمی پُرشکوه
سامانه فصلنامه: www.jcronl.ir
شایا چاپی: ۲۴۷۶_۵۸۹۹
شایا آنلاین: ۲۴۷۶_۵۹۰۲

عبدالله آبogyش	استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی
زهره اللهدادی دستجردی	استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی
بناتریس کریستینا سالاس رفیعی	استادیار زبان و ادبیات اسپانیولی دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال
نجمه شبیری	استادیار زبان و ادبیات اسپانیولی دانشگاه علامه طباطبائی
حمدی طاهری	دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی
علی گنجیان خواری	دانشیار زبان و ادبیات عربی دانشگاه علامه طباطبائی
آبین گلکار	استادیار زبان و ادبیات روسی دانشگاه تربیت مدرس
رضا ناظمیان	استاد زبان و ادبیات عربی دانشگاه علامه طباطبائی
سپیده صفیه نواب‌زاده شفیعی	استادیار زبان و ادبیات تطبیقی دانشگاه علامه طباطبائی

داوران این شماره:

دکتر نوشین استاد محمدی
 دکتر زهره اللهدادی دستجردی
 دکتر محمدحسین بیات
 دکتر اسماعیل تاج‌بخش
 دکتر غلامرضا مستعلی پارسا
 دکتر زخرف خانی
 دکتر مریم دقیق احمدی
 دکتر مریم شریف‌نسب
 دکتر احسان قبول
 دکتر ابوذر کامرانی
 دکتر بیژن کرمی میرعزیزی
 دکتر رقیه وهابی دریاکناری
 دکتر محمد ویسی

راهنمای نگارش مقالات

مقاله باید حاصل پژوهش علمی در یکی از موضوع‌های مذکور در «حوزه‌های پژوهش تطبیقی زبان و ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی نامبرده» باشد.

***تبصره**: در صورتی که مقاله در زبان و ادبیات فارسی و ملت بیگری باشد، پذیرش آن بلامنع است.

- هیئت تحریریه در رده پذیرش و ویرایش مقاله‌ها آزاد است.

- قلم و تأثیر چاپ مقاله‌ها بررسی و نظر هیئت تحریریه مشخص می‌شود.

- مسئولیت درستی و تازگی مطالب مندرج در مقاله به عهده نویسنده یا نویسنده‌گان است.

۱- مقالات در محیط (Word 2007, 2010) (Word) و با شماره ۱۲ و قلم Nazanin B تایپ شود.

* تبصره ۱: در مواردی که از متون عربی استفاده می‌شود، متن عربی با شماره ۱۱ و به قلم Badr B باشد.

* تبصره ۲: در زبان‌های غیر فارسی و عربی، از قلم Times New Roman و با شماره ۱۱ استفاده شود.

۲- مقالات ارسالی به فرمت Word باشد.

۳- مقالات با مشخصات زیر ارسال گردد:

- هر مقاله باید حلقه در پانزده (۱۵) و حداقل در بیست (۲۰) صفحه A4 نوشته شود.

- هر مقاله باید حلقه در ۳۵۰۰ و حداقل در ۶۰۰۰ واژه تنظیم شود.

- در هر مقاله، فاصله خطوط ۰۹ سانتی‌متر، حاشیه از دو طرف و از زیر و زبر ۴/۵ سانتی‌متر باشد.

* تبصره ۱: مقالات فارسی بر پایه دستور خط مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی نوشته شود (واقع در پایگاه: www.Persianacademy.com)

* تبصره ۲: شماره صفحات مقاله تا ۲۲ صفحه و ۶۵۰۰ واژه نیز قابل قبول است.

* تبصره ۳: در صورت نیاز نویسنده دستور خط مصوب فرهنگستان زبان و ادب فارسی به صورت رایگان در اختیار نویسنده قرار می‌گیرد. ضمن اینکه در سایت مذکور نیز قابل دستیابی است.

- در صفحه عنوان، به ترتیب، عنوان مقاله (شماره ۱۳)، نام نویسنده/نویسنده‌گان (شماره ۱۲)، رتبه علمی و نام دانشگاه یا سازمان وابسته (همان شماره قلم) چکیده (در ۷ تا ۲۰ خط/۰۵۰-۲۵۰ واژه) و از کان کلیدی (تا ۵ واژه) نویسنده مسئول، شماره تماس و شانی الکترونیکی نویسنده در پاورپوینت آورده شود.

* تبصره ۱: در مقالاتی که به زبان فارسی است، اطلاعات مندرج در بند پیشین به زبان انگلیسی، در صفحه‌ای جداگانه آورده شود.

* تبصره ۲:

۱- حلقه و از کان چکیده مقاله ۱۵۰ واژه و حداقل آنها ۳۵۰ واژه می‌باشد.

۲- چکیده حاوی روش کار، هدف/اهداف پژوهش، روش تحلیل موضوع و نتایج حاصل از پژوهش باشد و تأکید می‌شود که از نگارش توصیفی چکیده پرهیز گردد.

۳- متن مقاله باید شامل مقدمه، مواد روش‌ها بحث و بررسی، و تبیجه گیری باشد در بخش مقدمه نیاز است که به ضرورت پژوهش، شیوه پژوهش و پیشینه آن اشاره شود. انتهای متن بر این تعلل نظریه/نظریات پژوهش، فرضیه‌های پژوهش و پرسش‌ها و پاسخ‌های احتمالی پژوهش را نیز افزود که پیشنهاد می‌شود هر یک از این موارد به صورت مجزاً گردد در متن مقاله، بحث با شیوه تجزیه و تحلیل علمی آغاز گردد و به سراج‌جام برسد و در نهایت، در بخش نتیجه گیری، به نتایج حاصل از متن پژوهش اشاره شود و از تکرار مطالب در مقدمه و نتیجه گیری برشدت پرهیز گردد.

* تبصره ۱: در متن مقاله، به طور کلی، از توصیف پرهیز گردد و به تجزیه و تحلیل مطلب پرداخته شود (راهنمای نو).

* تبصره ۲: همه عنوان‌ها و زیرعنوان‌های متن مقاله باید شماره گذاری شود (به صورت ۱-۲-۳... برای عنوان‌های اصلی و ۱-۱-۱... برای عنوان‌های فرعی).

۴- در نگارش چکیده انگلیسی و متن مقالات به زبان‌های غیر ادبیات فارسی به هیچ وجه از اینترنت استفاده نشود چون همه چکیده‌ها پیش از چاپ، از سوی ویراستار انگلیسی بازگردی و اعتبار علمی آن سنجیده می‌شود و در صورت مغایرت با چکیده فارسی، چکیده یا عودت داده می‌شود یا هزینه ترجمه چکیده‌ها از نویسنده‌گان اخذ خواهد شد.

- تصویرها، جدول‌ها و نمودارها با مشخصات دقیق در صفحات جداگانه با ذکر شماره آورده شود (به صورت پوسته ۱، پوسته ۲ و...).
- توضیحات اضافی در پایان مقاله و قبل از ذکر «منابع و مأخذ» به صورت «پی‌نوشت» و با شماره‌های ترتیبی (منطبق با مورد ارجاع در متن مقاله) ذکر شود.
- اشعار فارسی، عربی و... در جدول گذاشته شود.
- تا حد امکان از شواهد نظم و نثر در متن مقاله کاسته شود و برای شواهد مثال بیشتر، ارجاع به متن اثر کافی است.
- همه اشعار و جملات مورد استناد در متن مقاله که به غیر زبان فارسی است، معنا شود.
- ارجاعات نقل قول‌ها (مستقیم و غیرمستقیم) به صورت زیر تنظیم گردد:

  - ** نقل قول مستقیم: (نام خانوادگی نویسنده / نویسنده‌گان، سال نشر: شماره صفحه).
  - ** نقل قول غیرمستقیم: (ر.ک؛ نام خانوادگی نویسنده / نویسنده‌گان، سال نشر: شماره صفحه).

- * اگر از یک نویسنده در یک سال بیش از یک اثر منتشر شده باشد، این آثار با ذکر حروف الف، ب، و ... (در فارسی) یا a, b, c ... (در سایر زبان‌ها) از هم متمایز شوند.
- اگر کتاب بیش از سه نویسنده داشته باشد، پس از نام نخستین نویسنده، عبارت «و دیگران» نوشته شود.
- * اثرباری که نام نویسنده ندارد، به نام کتاب ارجاع داده شود.
- * اثرباری که از سوی مؤسسه یا سازمانی فراهم آمده باشد، به نام خود کتاب ارجاع شود.
- فهرست منابع و مأخذ در پایان مقاله به ترتیب حروف الفبا و به صورت زیر تنظیم شود:
- * کتاب فارسی: نام خانوادگی، نام (نویسنده / نویسنده‌گان). (سال نشر). نام کتاب. نام و نام خانوادگی افراد دخیل (مصحح، مترجم، ویراستار و...). شماره چاپ. محل نشر: ناشر.
- کتابی که نام مؤلف ندارد:

  - نام کتاب. (سال نشر). شماره چاپ. محل نشر: ناشر.
  - کتابی که تألیف یک مؤسسه است: نام کتاب. (سال نشر). شماره چاپ. محل نشر: ناشر (/ نام مؤسسه).

- * کتاب غیرفارسی:

Family name, Name. (Year). *Name of Book*. Name of translator, editor. Number of edition.

The place of publication; Publisher.

- * مقالات فارسی: نام خانوادگی، نام (نویسنده / نویسنده‌گان). (سال نشر). «عنوان مقاله». نام نشریه (*Bold/Italic*). دوره. سال. دامنه صفحات مقاله (از کم به زیاد؛ مثل: ۰-۷۵). *
- * مقالات غیرفارسی:

Family name, Name. (Year). “Name of Article”. *Journal (Bold/Italic)*. Vol. No. Pp.

* تبصره:

- ۱- دوره، سال و شماره چاپ حتی المقدور ذکر شود.
- ۲- دامنه صفحات مقاله بدین گونه ذکر شود: (از راست به چپ: کم به زیاد؛ مثل: ۱۶۵-۱۹۰).
- * مجموعه‌ها: نام خانوادگی، نام (نویسنده / نویسنده‌گان). (سال نشر). «عنوان مقاله». نام ویراستار یا گردآورنده. نام مجموعه مقالات. محل نشر: نام ناشر. شماره چاپ. صفحات مقاله مورد استناد (از راست به چپ: کم به زیاد؛ مثل: ۱۲۰-۱۵۰).
- * پایگاه‌های اینترنتی: نام خانوادگی، نام نویسنده. (آخرین تاریخ و زمان تجدید نظر در پایگاه اینترنتی). «عنوان موضوع» [داخل گیوه]: نام و آدرس سایت اینترنتی.
- حق چاپ مقاله، پس از پذیرش، برای فصلنامه محفوظ است و نویسنده نمی‌تواند آن را به نشریه‌ای دیگر ارائه دهد.

حوزه‌های پژوهش فصلنامه

فصلنامه پژوهش‌های تطبیقی زبان و ادبیات ملّ در زمینه‌های ذیل پذیرای مقالات اندیشمندان، اصحاب رأی و اندیشه است: مقالات ارسال شده می‌تواند در حوزه‌های مختلف زبان و ادب فارسی و دیگر زبان‌های خارجی و حوزه زبانشناسی باشد و همچ گونه محلودیت در موضوع وجود ندارد و هر مقاله‌ای با موضوع خاص خود به استران منحصر در آن حوزه ارجاع داده می‌شود و پس از داوری، در یک شماره یا بسته به شمار مقالات در حوزه‌ای خاص، به صورت ویژه و زیرعنوان در یک شماره خاص ارائه خواهد شد اما حوزه‌های پژوهش فصلنامه به شرح زیر است:

❖ عرفان و تصوف تطبیقی

همه مقالاتی که به گونه‌ای با حوزه عرفان (اسلامی، ایرانی و سایر ملّ) مرتبط است و به بررسی آراء و عقاید صوفیانه و عارفانه می‌پردازد در این حوزه جای می‌گیرد.

❖ بلاعث تطبیقی

پژوهش‌هایی که به گونه‌ای با علم معانی، بیان و بدیع در پیوند است، در این بخش مورد سنجش و داوری قرار می‌گیرد.

❖ سبک‌شناسی تطبیقی

مقالات و نوشته‌های علمی که به نحوی با مبانی و نظریات سبک‌شناسی جدید و قدیم در ارتباط است، در این حوزه بررسی خواهد شد.

❖ نقد ادبی تطبیقی

امروزه بسیاری از نوشه‌ها بر پایه نظریات و مکتب‌های ادبی جدید است که در این بخش ارزیابی می‌شوند و شایان ذکر است که عنوان این بخش، «نقد ادبی» است که نظریه‌ها و مکتب‌های ادبی مختلف مورد استفاده در ادب جهان را شامل می‌شود.

❖ تاریخ ادبیات تطبیقی

هر گونه نوشتۀ علمی که به نوعی، حرف تازه‌ای در زمینه تاریخ ادبیات (قديم و كهن) ارائه داده باشد در این حوزه بررسی می‌شود.

❖ نسخه‌شناسی

با توجه به شمار طالبان دانشجویان مقاطعه کارشناسی ارشد و دکتری در حوزه تصحیح نسخ خطی (به ویژه در تهران)، مقالات ارزشمند علمی که مرتبط با دو حوزه نسخه تصحیح و معرفی علمی نسخه مصحح باشند در این بخش مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

❖ ادبیات معاصر تطبیقی

مقالات علمی که به گونه‌ای با ادبیات معاصر ایران و جهان در ارتباط است، در این بخش مورد سنجش قرار خواهد گرفت.

❖ ادبیات مقاومت و پایداری تطبیقی

در این بخش مقالاتی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد که به نوعی با ادبیات مقاومت و پایداری که از رشته‌های تازه تأسیس در برخی از دانشگاه‌های است، پیوند داشته باشد. لازم به یادآوری است که ادبیات مقاومت و پایداری تنها مربوط به رشته ادبیات فارسی و ایران نیست و پژوهشگران سایر رشته‌ها، به ویژه رشته زبان و ادبیات عربی نیز می‌توانند در این حوزه قلم بزنند، همچنان که با توجه به اوضاع جهان، امروزه این نوع ادبیات افزون بر ایران، در بسیاری از کشورهای جهان پیشتر رنگ و جلا گرفته است و مفهوم مقاومت و پایداری در آثار زبانی و ادبی آنها مشاهده می‌شود.

❖ ادبیات تطبیقی

افزون بر آنچه که در دیگر مدخل‌ها ذکر شد، هر گونه نوشتۀ علمی و پژوهشی که مربوط به بررسی و تطبیق ادبیات دو ملت است، در این حوزه ارزیابی خواهد شد.

❖ دستور زبان و زبان‌شناسی تطبیقی

تمام نوشه‌های علمی و پژوهشی که به گونه‌ای با دستور زبان و زبان‌شناسی تطبیقی در ارتباط است، در این حوزه مورد بررسی و داوری قرار خواهد گرفت.

یادآوری این نکته ضروری است که حوزه‌های پژوهش‌های تطبیقی بسیار بیش از این شمار است و به عنوان نمونه وقتی به فهرست نمایه اسکوپوس (Scopus) نگاه شود بسیاری از مجلات و ژورنال‌های مرتبط با ادبیات را می‌توان یافت که در حوزه‌های گوناگون نشر می‌باشد. برخی از این حوزه‌های پژوهش را می‌توان به صورت ذیل فهرست کرد که به نوعی می‌توان آن‌ها را ذیل عنوان فصلنامه فهرست کرد و نگارش مقاله در این زمینه‌ها نیز آزاد است:

❖ ادبیات کتاب مقدس (Literature Biblical)	❖ آموزش و ادبیات کودکان (Literature's Childrens & Education)
❖ ادبیات و تاریخ (Literature & History)	❖ ادبیات و زبان‌شناسی (Literature & Linguistic)
❖ فلسفه و ادبیات (Literature and Philosophy)	❖ ادبیات و طب (Literature & medicine)
❖ ادبیات و الهیات (خدashناسی) (Theology & Literature)	❖ ادبیات و روان‌شناسی (Psychology and Literature)
❖ ادبیات و ترجمه (Literature & Translation)	❖ ادبیات و دین (Literature & Religion)
❖ ادبیات و هنر (Literature & Art)	❖ مطالعات ادبیات زنان (Literature's Women in Studies)
	...

فهرست مقالات

عنوان مقاله	
صفحه	
بررسی تطبیقی فرایند پالایش هستی در اساطیر ایران و بین النهرين ..... لیلا هاشمیان و مجتبی سلطانیان	۹
بررسی تطبیقی مرگ و زندگی در اشعار ابوالعلاء معمری و شوریده شیرازی ..... محمود رضا توکلی محمدی و محسن اصغری پهلوان	۲۹
بینامنتیت قرآن و حدیث در مدیحه نبوی ابن داغر حلبی ..... حسن مجیدی و راضیه رزم آرا	۵۵
موارد استعمال «زوج و إمراة» در قرآن و شباهات پیرامون آن ..... نسرین انصاریان	۷۹
بررسی تطبیقی مضامین پایداری در شعر بهزاد کرمانشاهی و محمد مهدی الجواهري .. کطیبور زیرکساز و عطا الماسی	۱۰۱
مقایسه تطبیقی «CLIMAX» در بلاغت انگلیسی و «ارتفاع» در بلاغت فارسی ..... یاسر دالوند	۱۲۱
چکیده انگلیسی مقاله‌ها	۱۳۵

